

РОЛЬ РЕГІОНАЛЬНИХ КУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЙ УКРАЇНИ У ФОРМУВАННІ СУЧАСНИХ ХОРЕОГРАФІЧНИХ ФОРМ

Анотація: У статті досліджується роль регіональних культурних традицій України у формуванні сучасних хореографічних форм. Особлива увага приділяється аналізу впливу народних танців Миколаївської, Західної, Східної та Центральної України на сучасну хореографію. Розглянуто, як хореографічні колективи використовують елементи традиційних танців для збереження національної ідентичності та створення нових хореографічних форм, що відповідають вимогам сучасного мистецтва.

Ключові слова: народна хореографія, культурні традиції, танцювальні форми, Миколаївська область, сучасна хореографія, українські регіони.

Abstract: The article examines the role of regional cultural traditions of Ukraine in shaping

, cultural modern choreographic forms. Special attention is given to the analysis of the influence of folk dances from Mykolaiv, Western, Eastern, and Central Ukraine on contemporary choreography. It explores how choreographic ensemble incorporate elements of traditional dances to preserve national identity and create new choreographic forms that align with the demands of modern art.

Key words: folk choreography traditions, dance forms, Mykolaiv region, modern choreography, Ukrainian regions.

Постановка проблеми. Сучасне українське хореографічне мистецтво зазнає значного впливу національних культурних традицій, які формуються у різних регіонах України. Народні танці, як відображення історичних і культурних процесів, відіграють ключову роль у збереженні національної ідентичності та становленні нових хореографічних форм. Проте, в умовах глобалізації та інтенсивної взаємодії культур, виникає необхідність не лише зберігати ці традиції, але й адаптувати їх до сучасних художніх контекстів. Це потребує більш глибокого аналізу впливу регіональних культурних особливостей на розвиток сучасної хореографії.

Проблема полягає в тому, що багато аспектів народної хореографії залишаються маловивченими з точки зору їх трансформації у сучасному мистецтві танцю. Попри значні дослідження, відсутність системного підходу до аналізу регіональних особливостей танцювальних традицій у контексті сучасної хореографії ускладнює розуміння механізмів формування нових хореографічних форм. Таким чином, виникає необхідність вивчення взаємозв'язку між регіональними культурними

традиціями і сучасними тенденціями в хореографічному мистецтві України.

Аналіз досліджень і публікацій щодо народного хореографічного мистецтва України показує, що цей напрямок залишається актуальним і динамічним у соціокультурних умовах сьогодення. Зокрема, Нечитайло В.С. досліджує народне хореографічне мистецтво України [6], звертаючи увагу на його значення в сучасному суспільстві та вплив на національну ідентичність. Автор наголошує на важливості збереження народних традицій у хореографії та їх адаптації до сучасних умов, підкреслюючи значний потенціал для подальшого розвитку цього мистецького напрямку.

Колективна монографія під загальною редакцією О. А. Плахотнюка досліджує українське хореографічне мистецтво в контексті світової художньої культури [4], зокрема в сучасному поліжанровому дискурсі. Автори роблять акцент на взаємодії різних жанрів хореографії та їхній вплив на формування нових художніх форм у національній культурі. Голдрич О. С. у своїй праці зосереджується на основах хореографічного мистецтва та композиції танцю [3], акцентуючи увагу на технічних і творчих аспектах, які формують основу сучасних хореографічних постановок.

Мета цієї статті полягає у дослідженні ролі регіональних культурних традицій України у формуванні сучасних хореографічних форм. Зокрема, важливим є аналіз специфічних елементів народної хореографії різних регіонів України, їхній вплив на сучасні постановки та інтеграцію цих елементів у нові хореографічні жанри й форми.

Виклад основного матеріалу. Україна відома своєю багатою культурною спадщиною, яку зберігають та розвивають різні регіони країни. Особливо важливим елементом цієї спадщини є народні танці, що впливають на формування сучасних хореографічних форм. У кожному куточку України зберігаються унікальні танцювальні традиції, які сьогодні активно використовуються у створенні нових, сучасних танцювальних постановок. Миколаївська область, а також західні, східні та центральні регіони України, відіграють ключову роль у збереженні та трансформації народної хореографії в сучасних умовах.

Миколаївська область, розташована на півдні України, має свої унікальні культурні традиції, що суттєво впливають на розвиток сучасної хореографії. Народні танці цього регіону відображають історію та культурну спадщину, і вони зберігаються завдяки місцевим ініціативам, як-от обласний огляд хореографічного мистецтва «Jam» [1]. Цей фестиваль є важливою платформою для збереження та популяризації традиційних танців, а також для розвитку нових хореографічних форм. Аматорські колективи, що беруть участь у цьому заході, демонструють свої творчі інтерпретації народних танців, додаючи їм сучасного звучання.

Важливу роль у розвитку хореографії Миколаївщини відіграють освітні заклади. Зокрема, кафедра хореографії Миколаївського філіалу Київського національного університету культури і мистецтв готує

професійних танцівників і хореографів, які активно інтегрують елементи народних танців у свої сучасні постановки [2]. Цей процес дозволяє зберігати культурну спадщину регіону, водночас відкриваючи нові горизонти для творчих експериментів.

Однією з характерних рис сучасної хореографії Миколаївщини є збереження традиційних елементів у поєднанні з сучасними хореографічними техніками. Музичні акценти, сюжетні лінії, а також танцювальна лексика народних танців знаходять своє місце в сучасних постановках, що сприяє збереженню культурної ідентичності регіону. Незважаючи на складні умови сьогодення, викликані війною, хореографічні колективи Миколаївщини продовжують демонструвати високий рівень виконавської майстерності, підтверджуючи важливість культурних традицій для формування сучасних хореографічних форм [1].

Західні регіони України славляться багатими культурними традиціями, які мають значний вплив на розвиток сучасної хореографії. Особливо яскраво це проявляється на Гуцульщині, де традиційні танці, такі як аркан, характеризуються динамічними рухами, стрибками та складними фігурами [3]. Ці елементи активно використовуються сучасними хореографами, додаючи постановкам енергійності та драйву. Танці цього регіону відображають не тільки історичний контекст, але й любов до природи та місцевих звичаїв.

Буковина, розташована на південному заході України, є ще одним регіоном, що зберігає унікальні танцювальні традиції. В танцях цього регіону переплітаються українські, румунські та молдавські мотиви, що робить їх особливо цікавими для сучасних хореографів, які прагнуть створювати багатокультурні танцювальні композиції. Такі танці часто інтегруються в сучасні постановки, відображаючи різноманітність і багатство культурних впливів [4].

Закарпаття також відіграє важливу роль у розвитку сучасної хореографії. Танцювальні традиції цього регіону поєднують елементи української, угорської та румунської культур, що дозволяє створювати багатогарні, складні хореографічні композиції [4]. Танці Львівщини та Волині, такі як коломийка, гопак і полісся, також вносять свій унікальний вклад у формування сучасних танцювальних форм, додаючи їм яскравих акробатичних елементів і плавних, ліричних рухів.

Центральні регіони України також відіграють важливу роль у формуванні сучасної хореографії. Київщина, як історичний центр України, має багаті культурні традиції, зокрема танці, такі як гопак і козачок [4]. Вони відомі своєю енергійністю, і сучасні хореографи активно використовують ці елементи для створення видовищних танцювальних постановок. Важливим аспектом сучасної хореографії цього регіону є інтеграція народних танців у більш складні та сучасні танцювальні форми.

Полтавщина та Черкащина зберігають свої ліричні танцювальні традиції, які відрізняються плавними рухами та гармонійними композиціями. Ці танці активно використовуються у сучасних

хореографічних постановках, додаючи їм емоційної глибини та виразності [5]. Також Вінниччина з її багатокультурними танцювальними традиціями є джерелом натхнення для сучасних хореографів, які створюють багатокультурні танцювальні композиції, інтегруючи елементи української, польської та молдавської культур.

Східні регіони України також зберігають свої танцювальні традиції, які активно впливають на розвиток сучасної хореографії. Слобожанщина відома своїми народними танцями, які відображають історію та культуру цього регіону. Вони часто включають елементи козацьких традицій, що додає їм особливої мужності та сили. Такі танці сучасні хореографи використовують для створення патріотичних та героїчних танцювальних постановок, що підкреслюють національний дух і відображають історію країни [6].

Донеччина та Луганщина мають свої унікальні танцювальні традиції, які часто відображають індустріальний характер цих регіонів. Танці Донбасу часто включають елементи, що символізують працю та силу, а народні танці Луганщини поєднують елементи українських культури [4]. Ці елементи є цінними для сучасних хореографів, які прагнуть створити багатокультурні та динамічні танцювальні композиції.

Висновок. Регіональні культурні традиції України відіграють вирішальну роль у формуванні сучасних хореографічних форм. Кожен регіон має свої унікальні танцювальні традиції, які сучасні хореографи активно використовують для створення нових, оригінальних танцювальних постановок. Ці традиції не лише зберігають культурну спадщину країни, але й сприяють розвитку національної ідентичності, впливаючи на формування сучасних танцювальних трендів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Миколаївський обласний центр народної творчості. Відбувся обласний огляд хореографічного мистецтва «Jam». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ocnt.com.ua/vidbuvsya-oblasnyj-oglyad-horeografichnogo-mystecztva-jam/>
2. Кафедра хореографії Київського національного університету культури і мистецтв. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mfknukim.mk.ua/kafedra-khoreografiji>
3. Голдрич О. С. Хореографія: Посібник з основи хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів: Край, 2003, 160 с.
4. Українське хореографічне мистецтво в контексті світової художньої культури (сучасний поліжанровий дискурс). Колективна монографія /за заг. ред. О.А.Плахотнюка. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка кафедра режисури та хореографії, 2020. – 308 с.
5. Сучасна хореографія України: на перехресті світоглядів. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ukrainka.org.ua/node/3299>
6. Нечитайло В.С. Народне хореографічне мистецтво України у соціокультурних умовах сьогодення. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* № 2, 2017. 88-92 с.

Науковий керівник доцентка Рехліцька А.Є.